

Dansproducenten richting 2017-2020

Doel

Met het oog op de cultuurplanperiode 2017 – 2020 heeft de danssector een kritische blik geworpen op de ontwikkeling van de professionele dansproducenten in Nederland. Met de aandachts- en knelpunten die daarin naar voren komen wil de sector zichzelf doelen stellen en input leveren voor het overheidsbeleid ten aanzien van de dans in Nederland.

Aandachtspunten

De danssector is de laatste jaren ingrijpend veranderd. Dit is het gevolg van overheidsbezuinigingen, de daarmee gepaard gaande wijzigingen in het podiumkunstenbestel en de economische crisis. De dansinstellingen staan voor de uitdaging om, binnen een sterk veranderde maatschappelijke context, de Nederlandse dans op niveau te houden en de verdere ontwikkeling ervan te continueren.

De sector heeft negen aandachtspunten geformuleerd die essentieel zijn voor het behoud van een kwalitatief hoogwaardige en toekomstbestendige danssector. De overheid blijft daarbij een belangrijke partner. Naast inspanningen van de sector zelf is overheidsbeleid nodig om de kwaliteit van de danssector op niveau te houden. De aandachtspunten zijn:

1. *Artistieke kwaliteit, erfgoed en ontwikkeling*
2. *Afname en publiek*
3. *Professionaliteit en werkgeverschap*
4. *Maatschappelijke verbindingen*
5. *Internationale positie*
6. *Jeugddans*
7. *Talentontwikkeling*
8. *Educatie*
9. *Maatwerk in prestatie-eisen*

1. Artistieke kwaliteit, erfgoed en ontwikkeling

De primaire taak van de instellingen ligt op het vlak van de artistieke kwaliteit, de vakinhoudelijke en technische ontwikkeling en van het (behoud van) danserfgoed. Om die taak optimaal te kunnen uitvoeren hebben de diverse geledingen binnen de danssector elkaar nodig: van experimentele, kleine producenten tot middelgrote en grote producenten, die tezamen de vlakke vloertheaters, de middenzalen en de grote zalen bedienen met (klassiek) ballet en een grote diversiteit aan andere dansstijlen. De sector constateert dat de (inhoudelijke) balans in het aanbod tussen het kleinschalig, middelgroot en grootschalig aanbod beter kan.

Het overheidsbeleid voor 2017-2020 moet gericht zijn op een evenwichtiger financiering van het kleinschalig, middelgroot en grootschalig dansaanbod.

2. Afname en publiek

De dansinstellingen willen intensiever samenwerken met speelplekken en podia en in gezamenlijkheid met hen een betere marketing, programmering en publieksofbouw realiseren. Een belangrijk doel is om versnippering van speelplekken tegen te gaan en te komen tot meer strategische samenwerking met podia die zich willen profileren met het betreffende aanbod.

De sector bepleit dat gemeentelijke subsidiënten de podia financieel ondersteunen om een consistente dansprogrammering te helpen ontwikkelen en te implementeren in het beleid van de podia.

3. Professionaliteit en werkgeverschap

De danssector is een professionele sector met een marktconform arbeidsvoorwaardenbeleid, geregeld bij cao. Er zijn specifieke sociale regelingen, waaronder een omscholingsregeling voor dansers. Echter, als direct gevolg van bezuinigingen en economische malaise, is er een toenemend aantal dansinstellingen dat de cao als belemmerend ervaart en zich daarom aan de verplichtingen hiervan onttrekt.

Passie voor het vak en prioriteit aan productiemiddelen, maken dat sommige producenten ervoor kiezen om medewerkers onder cao-niveau te betalen en geen goede secundaire arbeidsvoorwaarden te bieden (zoals bv. pensioen). Er is, ook in de danssector, een groeiend aantal zzp-ers dat geen aanspraak heeft op behoorlijke sociale voorzieningen. De sector vindt dit zorgelijk en roept de overheid op om goed werkgeverschap te stimuleren door realistische begrotingen van instellingen – waarin de kosten van arbeidsvoorwaarden op cao-niveau zijn meegenomen – te honoreren. Verschillen in de toekenning van arbeidsvoorwaardengelden door OCW, FPK en andere subsidiënten leiden tot ongelijkheid tussen instellingen en tot een probleem aan de cao-tafel.

De sector bepleit dat alle subsidiërende overheden en fondsen goed werkgeverschap honoreren en marktconforme indexering van arbeidsvoorwaarden meefinancieren.

4. Maatschappelijke verbindingen

Dansinstellingen leggen, op basis van hun primaire artistieke opdracht, steeds meer verbindingen met andere maatschappelijke sectoren, zoals wetenschap, onderwijs, (medische) zorg, en met de jongerencultuur. Deze samenwerking werkt twee kanten op; zowel in de danssector als in de andere (niet-culturele) sectoren ontstaan door de samenwerking nieuwe inzichten en wordt innovatie bevorderd.

De samenwerking met scholen en het groeiend aantal amateurdansbeoefenaars versterkt de positie van de instellingen in stad en regio. De sector profiteert hiervan bij de verdere ontwikkeling van het cultureel en maatschappelijk ondernemerschap.

Meer maatschappelijke sectoren moeten gestimuleerd worden om samenwerking met dansaanbieders te ontdekken. Aan dansinstellingen de opdracht om zichzelf beter zichtbaar en vindbaar te maken.

5. Internationale positie

Dans is, als niet-talige discipline, sterk internationaal gericht. Er vindt veel internationale uitwisseling en samenwerking plaats, zowel bij de opleidingen als bij de producerende instellingen. De Nederlandse dans staat internationaal hoog aangeschreven. De kwaliteit en diversiteit in de Nederlandse dans maken dat de sector al sinds vele jaren een aanzuigende werking heeft op internationaal toptalent zowel op het gebied van choreografen als van dansers.

In de afgelopen twee jaar is de koploperspositie van de Nederlandse dans, als gevolg van inkrimping van de sector, onder druk komen te staan. De diversiteit en ruimte voor vernieuwing en onderzoek is verminderd waardoor het lastig is om toptalent uit binnen- en buitenland voor Nederland te behouden en om Nederlandse dans in het buitenland te presenteren.

De internationale positionering van de dans behoeft ondersteuning op maat van de overheid in het mede faciliteren van presentaties in het buitenland en in het blijven investeren in vernieuwing en onderzoek.

6. Jeugddans

Jeugddans vervult een aparte functie binnen het dansbestel door, binnen en buiten de schoolsituatie, professionele dansvoorstellingen voor kinderen en jongeren te bieden. Daarmee wordt een belangrijke bijdrage aan de ontwikkeling van het dans- en theaterpubliek van de toekomst geleverd. In de jeugddans worden ontwikkelingen uit de jeugdcultuur als vanzelfsprekend verwerkt en opgenomen in de artistiek-inhoudelijke koers van de instellingen.

Kinderen en jongeren zijn zeer ontvankelijk voor dans als fysieke uitingsvorm. Jeugddansinstellingen hebben educatie dan ook als een belangrijk speerpunt in hun missie opgenomen en willen dit erkend en gehonoreerd zien in de afspraken met de subsidiegever. Jeugddans hoort net als jeugdtheater en jeugdmuziek thuis in de basisinfrastructuur.

De sector bepleit dat jeugddansaanbod vanaf de periode 2017-2020 een steviger plek in de basisinfrastructuur krijgt.

7. Talentontwikkeling

De dansinfrastructuur moet mede zijn ingericht op dat wat nodig is voor talentontwikkeling. Naast werkplekken - studio's en podia - betekent dat dat er financiële ruimte nodig is voor professionele begeleiding om beginnend talent tot wasdom te laten komen en een eigen artistieke signatuur te laten ontwikkelen.

Alle instellingen in de keten die verantwoordelijk zijn voor talentontwikkeling, moeten risico's kunnen nemen en ook budgettair in staat gesteld worden om talentontwikkeling te faciliteren. Daarnaast is het van groot belang dat er voor nieuwe talenten ruimte en budget is om zich ook buiten de bestaande structuren, rekening houdend met hun eigen specifieke behoeftes, te kunnen ontwikkelen.

De sector pleit voor samenhangend overheidsbeleid op alle niveaus (rijk, gemeenten, provincies) om flexibele productiestructuren, die (mede) gericht zijn op ontwikkeling van onafhankelijke makers, te ondersteunen.

8. Educatie

Dansonderwijs, door aanbieders op diverse niveaus, draagt bij aan de communicatieve, sociale en creatieve vaardigheden van jongeren en volwassenen, het bevordert de gezondheid en de ontwikkeling van het publiek van morgen. Dans is populair: een groot aantal kinderen in Nederland volgt vanaf zeer jonge leeftijd lessen in een breed scala aan dansstijlen en -technieken.

Danseducatie, aangeboden door de professionele danssector - de instellingen in de basisinfrastructuur hebben een educatieve opdracht - draagt eveneens bij aan publieksonwikkeling en aan de waardering voor dans als kunstdiscipline.

De ontwikkeling van danseducatie is in een stroomversnelling geraakt. Naast de investeringen op dit terrein van de instellingen zelf heeft de sector er behoefte aan dat de overheid deze inspanningen ondersteunt en versterkt.

Om de waarde van dansonderwijs en –educatie te optimaliseren bepleit de sector:

- het toevoegen van dans- en/of kunstonderwijs als vast onderdeel van het curriculum van zowel primair als voortgezet onderwijs;

- de opdracht aan het onderwijs om danseducatie, in een doorlopende leerlijn, aan te bieden.

9. Maatwerk in prestatie-eisen

In het huidige cultuursubsidiebeleid ligt de nadruk op uniforme prestatie-eisen, die echter niet voor alle geledingen van de sector passend en realistisch zijn. Hierin is maatwerk nodig.

De sector bepleit dat prestatie-eisen worden afgestemd op de specifieke taakstelling van instellingen. Binnen hun taakstelling moeten instellingen optimaal presteren en met slim ondernemerschap de risico's en kwetsbaarheid beheersen.
